

صاحب امتیازی :
شهید زاده قلبلی
احمد علمی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائرة مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتملیدر .
نسخه سی هر پرده یکر می پاره در .

۵ ذی الحجه ۳۲۸

وَأَعِزَّ مَوْلَاهُ الْفُتُو : الْحَاجَّاتُ الْإِلَهِيَّةُ الْمَعْرِفَةُ الْمَذَلَّةُ

شرائط اشتراك :
سنه لکی ۳۰، آلتی آیلنی
۲۰ غروشدر

ممالك اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فرانقدر. اغلانات ایچون
اداره مأموری محمد زهی بکه مراجعت ایدیلیر .

۸ کانون اول افرنجی ۱۹۱۰

۲۵ تشرین ثانی ۱۳۲۶

اوللکيل محضا عقلري ايرمديكي ايجون بوفکرلرنده مصر اوليورلر .! ايکنجي قسه کلنجه اصل اهميت ويرييه جکده بونلردر — بونلر برطاقم مانقلردر که دائما کندي منفعت خيسه لرني ملتک ضررنده آرادقلري جهته افرادملتي بربرينه دوشورمه و بو اوغورده منفعت خيسه لرني الدهايمکه چاليشيور و هر دورلو ملعتي ارتکاب ايدسيورلر. کيجه وکوندوز بچاره صافدل اهانلک قلبه برطاقم ملعتلري برلشدرمه چاليشيورلر! اوللکيلره قول لين ايله حقيقت حال آکلانيلنجه هان قبول ايدجکلري درکار ايسده ايکنجي صنفه وعظونصيحته کارايتيمه رک فرعون کي ترمدايديورلر. فقط شوراسينده سويله مدن کچمه يلمکه بوندن صوکره بوخانشلرک بازاره چبقاردقلري متاعلر رواج بويله جقدر. ملت آرتق حقيقتي فرق ايتيمکه باشلادی . استقبالمزک ناصل اوله جغه کلنجه : عتمانلرک استقبالي پارلاقدر. وبونده ذره قدر شبهه ايدله ملیدر . چونکه برملتک استقبالنک پارلاق اولسي ايجون ايکي شي لازمدر . بریسي واسع و هر دلوزراعت و تجارته قابيلتي برملتک صاحبي اولمق و ديکري قوه ناميه سي مکمل بولمق اکر بر ملت اسکانه ؛ زراعت و تجارته صالح و واسع اولکايه مالک اولورسه شبهه بوقکه او ملتک استقبالي پارلاقدر . هر نه قدر حال حاضرده کنديلرنده زمان ايله متناسب علوم و فنونک مفقوديتي ، اخلاق مليه لرنيک بوزولمه سي ، اداره ملکته تعلق ايدن قوانینک نقصاني حسييله او ملتک حکومتي مطلوب اولان انتظام و کالدين عيرونم برحاله بولونسه بيله ينه استقباله مظهر ترقی اوله جقلري شبهه سزدر . بوني اثبات ايتيمک ايجونده وقوعات تاريخيه يي ملاحظه ايتيمک کافي در ظن ايدرم .

ايشته بونک ايجوندرکه بعض فضلاء امت يازمش اولدقلري اثرلرنده قوانين تاريخيه واجتماعيه استاد ايدهرک چين حکومتنک استقبالي بک پارلاق اولديغني سويليورلر. ديورلرکه: چينلر ، حال حاضرده برطرفدن ملکتلرنده احتياجات زمان ايله متناسب علوم و فنونک ، قوانين حکومتنک مفقوديتي ؛ ديگر طرفدن اخلاق مليه لرنيه طاري اولان فساد اخلاق و برطاقم بدعتلر يوزندن غایت متدني برحاله بولسيورلر ايسده آتی ده دهشتلي بر صورتده پارلايوب اورويابي بيله حيرتله دوشوره جکلري شبهه سزدر .! چونکه بونلرک بو حاله کله لرنيه سبب جهالت و غفلتدن بشقه برشي دکلدردر . بنم عليه وطن مبارکته محبت ، آوني دوشمش اولديغي کربوده دن تخليصه چاليشمق ايمانندن جزوه اولديغني بياوبده محافظه وطني هر برشي اوزرينه حتی الک عزيز ، بک قيمتي اولان جاننه بيله ترجيح ايدجک برطاقم وطنپرورفدا کارلر چيقوبده بونلري حقيقه اويانديره جق اولورلر ايسه سرعتله ترقی ايدجکلري محققدر .

بزم مبارک و طنمز چينه فائق اولديغي کي ، چينک بوکونکي حاله نسبتله بک زياده ترقی ايتمش اولديغيمزه هيچ شبهه بوقدر . ملت زده استعداد فطري ايله براين اسلاميتک بخش ايتديکي حسن غيرت و فداکاری چوق

بو يوکدر . شو حلالده استقباله اندیشه ايله دکل ، امنيت وشجاعتله باقالي و معافيه کيسکلر مني اعترافه برابر اکلي ايجون هر فدا کارلره قاتلانمالي بزم .

طلبة علومدن
اتکيلي
احمد محمدی

مباحثه بيه

واپورده

[مابعد]

اوليوردي . اوج مجيديه اوکا حيات و يرمه جکدي .. کتدم ، يانه ياقيله آکلاندم . ايکي کون صوکر ايددي . ايشته بوکون ينه يالواردم .. خير ، خير بن يالوارمده دن او رد ايتدي ، يازمه آرتق احتياجکمز يوق دکلي ناشد بک ، ديدی .

— او حلالده ... بن اقراض ايديم . ديدم

الرييله منع ايدهرک :

— خير ... تشکر ايدهرم .. چوقدن بولدم

ديلندم دييورم سکا ... نه چيقار .. ياشامق بو قدر شدتلي

براحتياجکمن ... هر شينه توسل ايديلير ..

— قاچ غروش آيورسک ؟

— ايکي يوز الی !

— هفته ده قاچ ساعت ؟

— اون ...

— يامعارف نظارتنک تصوري ؟

— آماوت ... مکاتب رسميه ايجون .. معلمين

دائمه مسئله سي ... طبق معارف مفسشاري نظامنامه

مشهوري کي مشوش ، حتی خيالي ... هم نه لزومي

وار ، بن سکا حقيقتدن بحث ايدسيورم .. بوملکته

بو قدر آج ، صوکر بو قدر لاقيد ، آجي برکله التزام ،

تحقير ثبات ، تحقير سي وارکن اوله خيالر دائنامغي

اوقشايرق کچر ... براق شو آج کوزلي خصوصيلري ...

ايشته سکا دوام ايتديکم رسمي ، حتی الک جدی ، الک

منتظم مکتب ... بوسنه ، سنده ريسيه کچ باشلادی ...

بونکله برابر بزم قوجه طالع بني اوله بر حصفه آدی ، که

بتون عناصر مختلفه يي طويلايکيز .. روم ، ارمني ،

بولغار ، کريدلي ، ترک ... آزالرينه شوايکي سته لک

اختلافی ده صو فکيز .. صوکر : بونلرک ترکيه ده

بيلمدکلريني ، بکاده ترکجه خواجگلفي وظيفه سي تحمیل

ايدلديکني علاوه ايدکيز ، قارشیکزه درس تعليمي ايله

اوغراشان برپالايچوايله برابلقوله سي سکاني چيقار ..

خوش ! چاليشمنه ، مشر اولمغه ... بالخاصه قازانمغه

احتياج واردي . اول : بتون بو اختلافات عريقه يي

تسکينه چاليشدم و موفق ده اولدم کي کوردم . صوکر

عادتا القيان باشلادم . سنده ک نصفه قدر ، حيرته

قالکيز ، اوقوبوب يازمنه ، طبيعي ، قونوشمنه باشلاديلر .

بن مفتخر معاشمک تزديدني دکل ، هيچ اولمزسه

برقوري تقدير بکله يوردم . نه ممکن ! .. ظن ايدهرم ،

معلمه کولر يوز کوسترمک شپارمه سي موجب اولور اندیشه سيله مدير جدی ، درس ناظري جدی ، حتی مشکي ... طيبي تحمل ... بوندن بشقه اللهه عالمک اسامي مترايده سيله ملو برجدول ، برره بر جبر وارکن .. حتی جهنمه قدر تحمل ايدهرم .

نهایت ... سنباشي کلدی ، چاندی ... امتحانلر

نتيجه سي برغريشه موفقيت تشکيل ايدرکن ينه درين

برسکوت مظم .. حالبوکه بر مکتب و هيئت تعليميه و تعليميه

سي حاس ، مفرط بر بار و مترو کيدر : الک اوقاق بر تائيله

عادی بر روزکاری مدھش بر فورطنه صورتنده کوستر .

آه ... بابو کامقابل ويرلن اجرقي بيلسک ! .. بوني

سکا سويله مکدن يمين ايدهرم ، که اوتانيم .. برغيه دکلي ؟

مع مافيه سکبرشي ديهيم سي : همزده دايي آدملر ..

بو يوقلق ايجنده حتی بن قدر اثبات موجوديت ايتيمکه ده

برخارقه در .. طوقات آلتنده بيوديکمز ايجون اوله جق

کندمزي هر شينه قناعت ، هر شينه تحمل مجبوريتده

کوربيهرز ... مستيزانه — انشاء اوليای امور

افنديلر من بوقناعت و سکوتی فضله رفاه تلقی ايتيمه لرده

تحميد توجهاته قالقيشمسلر ... — بردن کوزلريني

قالديره رق ... اوو ، هر کس چيقور .. اما کوه زه لک

ايتدم ها ...

— ايجي چکدرک شمدی فنار يونه قدر طابان ...

بابورانک بلديسي !

— سراپا شکايت

کوله رک :

— بالمکس سراپا حکايت ...

ديدي ، موشا مباسني تکرار کيدی ، قوقوله تهنسي

باشنه کيدري ، ايري باستوتی الیه آدی .. ياواش ياواش

اسکلهيه چيقدق . ياغور ياغور ، خلق آغیر آغیر

سيلان ايدسيوردي .

قاضی کوی

سليمانه بحری

نهایت

علم هیئت و کائنات

موقت ييلدیزلر

برطاقم ييلدیزلر وارددرکه بردنره اولجه بولونما .

ديني ساحه ساده پيدا اولور ، بر مدت پارلاق بر

ضيا نشر ايتدکدنصکره بعضاً کاملاً غائب اولورلر .

ضیالری ازالير وانجق « تلسقوله » کوروله بيله جک

ييلدیزلر حاله کيردر . ظن اولدندوغنه کوره بونلر

برطاقم سونمش کونشلردرکه اسبابي بيله مدیکمز

برطاقم تحولات و اختلالات داخلیه نتيجه سنده

يکيدن اشتعال ايدهرلر .

ميلاد عيسى دن (۱۲۵) سنه اول مشهور « هيارق »

جمله نباتیه . . . نباتات مفیده نك فطلى تكمل اجتماعیه به مانع اولور . بالعكس مختلف وزنكین بر جمله نباتیه مالك اولان پرلده مستحصلات وبالنتیجه صنایع و تجارت و هیئت اجتماعیه ذکا و درایت ترقی ایدر . مع مافیه افراط درجده چوقی و مستولی نباتات [صیق اورماندر] ترقیه مانعدر . مثلاً آتام خطه سنده اورمانلرك كثری اهلینك یالكز سوا حلدیه باریناسی موجب اولمقدردر .

جمله حیوانیه . . . بر پرده حیواناتك كثر و یاندرتی ، فائده لی و یامضررتی اولماسی هیئت اجتماعیه اوزرنده عظیم تأثیرات ایقاع ایدر . صید و جویانلق هر پرده ممکن دكلدر . هندسه اولدینی کبی بریحی حیواناتك ، بویوك وزهرلی ییسانلرك كثری هیئت اجتماعیه سوه تأثیر ایدر . چكر كه کبی مضر بوجكار زراعتی نمکنسز قیلدینی کبی ، افریقاده بولونان و صوقاسیه برابر حیواناتی تلف ایدن « چچه » قیلندن حشرات ، حیوان یتیشدیرمه مانع اولور . تکاملات اجتماعیه نك صفحات اولیهی ، صفحات اخیر سندن ده زیادیه تأثیرات محیطیه تابع اولور . عوامل اصلیه خارجیه نك هبسی شو تعداد ایندكدر . مزدن عبارت دكلدر . هنوز تأثیراتلرك اشكال و درجاتی تعین ایتیمش بر جوق عوامل واردر .

مبحث

- ۳ -

عوامل اصلیه داخلیه

عوامل داخلیه بی تمامایلمك ایچون ماضی بی حقیقه طانیامز لازمه سده مع التأسف بو باده کی معاومات . لزومك بك مادوننددر . بو سیله قطعی و تماماً نئی بر حکم اعطاسی غیر ممکندر .

انسال ابتدائی بشر حقتنه بر فکر پیدا ایتك ایچون حالا زمانمزده موجود وانسان ابتدائی به اك قریب و مشابه اولان اقوام وحشییه تدقیق ایتمكدن و بو تدقیقاته علم انسال قدیمه ، آثار عتیقه و علوم مائله نك ویردیک معلوماتی ضم ایتمكدن باشقا چاره یوقدر .

جسمانی نقطه نظرندن

انسان ابتدائی

انسان ابتدائی ، شیمدیک انسان متمندن براز ده اقیصه اولدینی عمومیتله قبول ایدلمشدر . دور حجری قدیدلری ده بوطنی تقویه ایتمكددر . بو کیفیته ، اسلحه ابتدائی نك صوك درجه بساطتی علاوه ایدینرسه ، ابتدائی انسانلرك كرك اولانلق و كرك [صوكی وار]

برجیلز چوبی ، ریج صرصر نایل سوق و تدویر ایلهور ایسه ، اوله جه سوق و تدویر ایتمكددر . هر علمك غایه سنده انسان عاقل و ذی انصافه انحق نعمت حیرت پای اولارلق دوشویور ، بو حوصله سوز عظمتلری کبریای الهی نك حضور قهاریتنه بر هیچ شکنده کوردکجه بر طرفدن کندی هیچلکنی حس ایدرلك بویله برهیجه اوعظمتلری ادراك قدرتی بخش ایدن الله عظیم الشانه قارشى خشوع تام ایلهر سرفرو ایدیور . علم هیئندن بحسب الغایه مستبان اولان مجموعه معلوماته کوره فضای بی پایان ، عوالمك اساسی اولان نورانی نطفه لری ، هنوز مشیمه عمادن دوغمش عالمی ، یاشامش و پیرامش و آرتق سوغش کائناتلری ، سله تقدیر و قضایه اوغرایارق حردوحاش اولمش و غبار کونی شکله کیرمش کونشایی و بزم ناجیز اطلاعه و اصل اولامایان ده اکیم ییلر نلری احتوا ایدیور ؟

لکن بونامتاهی اجرام و عوالمك مایه سی ، ر ، سائقی برو سابرین مرجع و خالق دخی بردر . هر علمك غایه سنده اولدوغی کبی علم جلیل هیئتك سو کونده دخی لسان انصاف عارف بلا اختیار و کمال حمیه یته کله توحیدی تکرار ایدر ؛ و بویوكه مبعوله نك بخش ایتدیک ذوق سایه سنده اندیشه وجدانی واضطرابات قلیه سی تهوین و تسلی ایلر . بوندن صکرده کی مباحثه منظومه من و اوزرنده ساکن اولدوغمز بر حقدیه معلومات مختصره و مفیده و برده جکز .

فلسفه عصر و علم اجتماعیات

مبحث

- ۲ -

عوامل اصلیه خارجیه

اراضی . . . اراضی نك ، تشکلات واحوال سطحیه سی اعتباریه هیئت اجتماعیه اوزرنده تأثیرات مهمه سی واردر . چوللرده ، چوراق صحرا لرده ، طالعلق پرلده ابنای بشر قوی و کثیرالافراد هیات اجتماعیه میدان کتیره مزلر . بورالرده میشتك سهولت و یا بساطتی و استقلال شخصینك سهولتله ادا میسه ، مطاوعت و بجانست اجتماعیه مانعه تشکیل ایدر . حالبوکه بر جوق افرادی بسلامه مکه مقتدر اولمقله برابر احادینك یکدیگری اوزرنده کی تأثیراتی تسهیل ایدن اراضی ، ترقیات اجتماعیه ایچون بك مساعدر . تشکلاتی تمامیه یکنسق اراضیه ترقی آغیر اولور . تشکلات زده تولوزیه و جغرافیه سی مختلف و متعدد اولان اراضی ایسه بالعکس سرعتله تکامل اجتماعیه یی موجبدر . اراضی نك محصولات متنوعه یتیشدیره جک صورنده اولیشی ده مهم بر عامل اجتماعیدر . مصر خطه سی بوماده ایچون کوزل بر مثالدر .

بونلردن بر دانه سی ترصد ایتش ایدی « آدریهن » زماننده زهره پارلاقلنده بر ییلدیز ظهور ایدرلك اوچ هفته دوام ایتشدر . (۹۸۵) و (۱۲۰۰) تاریخلرنده برر موقت ییلدیز پیدا اولمش ایدی . (۱۶۷۰) سنه سنده طلوع ایدن پارلاق بر ییلدیز ایکی سنه دوام ایتدکدنصکره غائب اولمشدر . مکمل ترصداته باشلانیلالی بر جوق موقت ییلدیزلر مشاهده وقید ایدلمشدر .

غائب و منطقی اولان سحاب مضیلر

و

ییلدیزلر

آلات مکمله ایلهر ترصداته باشلانالی اوزون بر مدت یکمه مشکن ، اوتهدنبری سواده موجود و موجود یتلری معلوم بعضی ییلدیزلرك غائب اولدوقلری تحقق ایتشدر . غائب اولمق تمیزندن بوییلدیزلرك منعدم اولدوقلری آکلاشلما مالیدر . بوییلدیزلرك اکثریسی موقعلرنده بولوندوقلری و شوقدرکه آرتق نشر ضیا ایتدکلرندن کوروله مدکلری استدلال اولونیور . یوقاروده بحث ایتدیکمز موقت ییلدیزلر ایشه بو سوغش ییلدیزلرك تکرار اشتعالندن حصوله کلدکلری تظاهر ایدیور . قدما ی محققین و منجمین طرفلندن تنظیم ایدیلن فهرستلرده مقید بر جوق ییلدیزلر وارکه بویون سوغش اولدوقلری ایچین کوروله میورلر . دیمك که او ییلدیزلر ، سیارلر کبی تصالب ایتش کتلات معدنیه حالنده درلر .

منجم شهر « اولن بك » كرك « بطلمیوس » و كرك « عبدالرحمن صوفی » طرفندن تنظیم ایدیلن فهرستلرده مقید بر ییلدیزك (۱۴۳۷) سنه میلادی . سنه بردن بره نهان اولدوغی قید ایتشدر . « هرشل » بر عصر ظرفنده سون ییلدیزلرك فهرستی تنظیم ایتشدر .

بقا انحق حقه مخصوصدر

علم هیئت و کائناتك دقتله مطالعه سندن شبهه ایدلیه جک بر صورتله مستبان اولورکه جوبی پایانی املا ایدن اجرام لاتیخصی بیک دورلو تحولاته ، ظهور و بطونه محکومدر . ساحه طبیعته ، قوانین کونیه قارشینسده هیچ بر حکمی اولامایان جسماً بویوكلك و کوچوكلک کیفیت بر طرفه بر ایلدینی حالده کورو . لورکه برناچیز حجیره ، بر معدن ذره سی ، بر بوجک ، بر کونش ، بر منظومه شمسیه ، بر عالم و بوتون عوالم عین قدرتك محکومی عین تصرف قهارانه نك زبونیدر . تأثیر و فعالیت قطعی سنده قارشى هیچ بر انکل و زورلق طانیه یان قدرت قاهره وجدان بشرک اصلا استیجاب ایدیه نیجکی ، لسان بشرک هیچ برسوزله افاده ایلیه نیجکی بویوكلكلری ، عوالم یغینلری ،